

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වගාණනය කළ මතය

ඇල්කඩුව ජලාන්වේෂන්ස් ලිමිටඩ් හි 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වගාණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගාණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වගාණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ භරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 හි 51 වන ඡේදය අනුව ජංගම නොවන වත්කම්වල ඵලදායී ජීව කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය නොකිරීම හේතුවෙන් 2020 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය වන විට සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය අවසන් කර ඇති හා තවදුරටත් භාවිතයේ පවතින පිරිවැය රු.6,513,585 ක් වූ කාර්යාල උපකරණ, රු.1,546,037 ක් වූ ගෘහ භාණ්ඩ, රු.4,057,937 ක් වටිනා යන්ත්‍රෝපකරණ හා රු.22,993,067 ක් වූ වාහන යනාදියේ නිවැරදි ධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.	ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් ඇතැම් වත්කම් සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කොට තිබුණද තවදුරටත් සමාගම විසින් පරිහරණය කරමින් පවතී. මේ සම්බන්ධයෙන් සමාගමේ විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුවට යෝජනාවලියක් ඉදිරිපත් කළ අතර එහිදී ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව මගින් තක්සේරු කොට ගිණුම් ගත කිරීමටත් අනෙකුත් ජංගම නොවන වත්කම් මහා භාණ්ඩාගාර වනුලේඛ අනුව කමිටුවක් මගින් නැවත තක්සේරු කොට ගිණුම්ගත කිරීමටත් නිර්දේශ ලබා දී ඇත. ඒ අනුව 2021 වර්ෂයේ වාහන හා උපකරණ නැවත තක්සේරු කොට ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	වත්කම්වල නිවැරදි ධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 19 හි 57 (ඩී) (i) ඡේදය ප්‍රකාරව සේවක ප්‍රතිලාභ ආයුගණන ලාභය හෝ අලාභය වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් යටතේ දැක්විය යුතු වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ රු. 3,222,308 ක් වූ ආයුගණන අලාභය වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් යටතේ සටහන් නොකර ජංගම නොවන වගකීම් ලෙස ගිණුම්ගතකර තිබුණි.	2021 ගිණුම තුළ නිවැරදි කරනු ඇත.	සේවක ප්‍රතිලාභ ආයුගණන අලාභය වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් යටතේ ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 හි 37 ඡේදය ප්‍රකාරව කෘෂි කාර්මික කටයුතු වලට අදාළ ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙහි දේපළ පිරිසිදු හා උපකරණ යටතේ ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවද එය වෙනම අයිතමයක් ලෙස ඉදිරිපත් කර තිබුණි.	ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ප්‍රධාන අයිතම භතරක් යටතේ හඳුනාගෙන ඇති අතර වෙන් වෙන් වශයෙන් හඳුනාගැනීමේ පහසුව උදෙසා අතිරේක සටහනක් ලෙස ප්‍රකාශ කිරීම ආයතනයේ ගිණුම්කරණ පරිවයයි. ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් දේපළ පිරිසිදු උපකරණ යටතේද උප වත්කමක් ලෙස 2021 වර්ෂයේදී ගිණුම්තුළ නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් නිවැරදිව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>සමාගම විසින් වගා කරන ප්‍රධාන හා අතුරු බෝග වගාවන්හි නොමේරු (Immature) වගාවන්හි සමාලෝචිත වර්ෂය ආරම්භයේ වටිනාකම රු. 286,367,924 ක් වූ අතර මෙම වගාවන් නොමේරු (Immature) වගාවේ සිට පරිනත වගාව වෙත (Mature) මාරු කිරීම සම්බන්ධයෙන් සමාගම අනුගමනය කරන ප්‍රතිපත්තිය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.</p>	<p>බොහෝ වගාවන් විශාල ප්‍රාග්ධන පිරිවැයක් යොදවමින් ආරම්භ කළද එය මේරු වගාවක් ලෙස හඳුනා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් භෞතික සාධක එනම් ගසක වර්ධනය, හෙක්ටයාරයක තිබිය යුතු අවම ගස් ප්‍රමාණය නොතිබීම, ආරම්භක අවස්ථාවේ සිදු කළයුතු කෘෂිකාර්මික කටයුතු සිදු නොකිරීම බොහොමයක් වගාවන් අසාර්ථක වීම වැනි කරුණු පදනම් කොටගෙන කර්මාන්තයේ ඇති සාමාන්‍ය ප්‍රමිතීන් අනුව නොමේරු වගාවේ සිට පරිනත වගාව දක්වා මාරු කිරීමට හැකියාවක් නොමැත.</p> <p>මෙම ප්‍රතිපත්තිය ගැටලුව පිළිබඳව සමාගමේ විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුවට වාර්තා කළ අතර එහිදී තේ, රබර් හා පොල් සඳහා වසර 07ක කාලයක්ද ඊට අමතරව එකී වගාවන් ආදායම් ඉපයීමේ කාර්ය සඳහා දායක කර ගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳ භෞතික පරීක්ෂාව සිදු කොට ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කරන ලෙස නිර්දේශ ලැබී ඇත. 2021 වර්ෂයේ සිට ඒ අනුව කටයුතු කරනු ඇත.</p>	<p>නොමේරු වගාවේ සිට පරිනත වගාව වෙත මාරු කිරීම සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කරන ප්‍රතිපත්තිය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කළ යුතුය.</p>

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් අගය කිරීමෙන් ලද ලාභය හා විකිණීමෙන් ලද ලාභය පිළිවෙලින් රු. 48,450,198ක් හා රු. 11,661,861ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ වෙන වෙනම ඉදිරිපත් නොකර පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් අගය කිරීමෙන් ලද ලාභය ලෙස රු. 60,112,059ක් වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම් තුළ දක්වා තිබුණි.</p>	<p>වත්කම් විකිණීමෙන් වන ලාභය සහ අගය වෙනස් වීමෙන් වන ලාභය වෙන් වෙන් වශයෙන් 2021 ගිණුම තුළ නිරූපණය කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.</p>	<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් අගය කිරීමේ හා විකිණීමේ ලාභය වෙන වෙනම ගිණුම්ගත කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ස්ථාවර තැන්පතු පොලී ආදායම රු. 7,793,085 ක් වුවද සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ස්ථාවර තැන්පතු පොලිය රු. 3,626,895 ක් ලෙස දක්වා තිබුණු බැවින් සමාගමේ ලාභය රු. 4,166,190 කින් අවප්‍රමාණය වී තිබුණි.</p>	<p>අදාළ හෙළිදරව් කිරීම 2021 ගිණුම තුළ නිවැරදි කරනු ඇත.</p>	<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදිව පොලී ගණනය සිදු කළ යුතුය.</p>

- (ඇ) සමාගම ආරම්භයේදී එනම් වසර 27කට පෙර සිට නොමේරූ වගාවන් ලෙස දක්වා තිබුණු රු. 87,740,085ක තේ, රබර් වැනි ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් පරිණත වගාවන් ලෙස මාරු නොකර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී නොමේරූ වගාවන් ලෙස කල්බදු දේපළ හා උපකරණ යටතේ ගිණුම්ගතකර තිබුණි. මෙම වත්කම් සමාගමට පවරන ලද අවස්ථාවේදී පවා කුමන වගා ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළව සිදු කළ වියදම්ද යන්න වෙන් වෙන් වශයෙන් තහවුරු කරගත නොහැකි වී ඇති අතර පොත් වටිනාකම පමණක් බදු දේපළ යටතේ ඇති ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් යටතේ පරිනත නොවූ වගාවන් ලෙස සටහන් කොට ඇත. එම ශේෂ ලියා හැරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි නොමැතිවීම හේතුවෙන් බදු දේපළ යටතේ පවතින උප වත්කමක් ලෙස තවදුරටත් ගිණුම් වල ඇතුළත් කොට ඇත. වගාවන් නොමේරූ වගාවේ සිට පරිනත වගාවන් දක්වා මාරු කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති සකස් කර ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අදාළ ගැලපීම් කළ යුතුය.
- (ඈ) 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් බදු පනතේ 21 (3) ඡේදය ප්‍රකාරව ව්‍යාපාරික ආයතනයක බදු ගණනය සඳහා එහි ආදායම් උපවිත පදනම මත හඳුනාගතයුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආයෝජන ආදායම මත බදු වගකීම රු. 779,308ක් වුවද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ආයෝජන ආදායම් මත බදු වගකීම රු. 635,870ක් ලෙස රු. 143,438ක් අඩුවෙන් ගිණුම් ගතකර තිබුණි. බදු ගණනය කිරීමේදී ආදායම් ප්‍රභවයන් උපවිත පදනම මත සිදු කර ඇති අතර ස්ථාවර තැන්පතු උභය ලෙස ගිණුම් තැබීම හේතුවෙන් බදු විචලනය සිදු වී ඇත. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල බදු නිවැරදිව ගණනය කිරීම් කළ යුතුය.
- (ඉ) 2020 වර්ෂය සඳහා සමාගමේ කල්බදු ආදායම වූ රු. 4,305,061 ක් සඳහා බදු ගණනය කර නොතිබුණු බැවින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් බදු වටිනාකම රු. 430,506 කින් අවතක්සේරු වී තිබුණි. 2021 ගිණුම තුළ නිවැරදි කරනු ඇත. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල බදු නිවැරදිව ගණනය කිරීම් කළ යුතුය.
- (ඊ) වර්ෂය තුළදී ලැබුණු ස්ථාවර තැන්පතු පොලී ආදායමෙන් රු. 3,997,868ක් නැවත ආයෝජනයකර තිබුණද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය අනුව ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජන වටිනාකම රු. 3,626,895ක් වූ බැවින් ආයෝජන ප්‍රවාහය රු. 370,973කින් අඩු වී තිබුණි. වර්ෂයට අදාළ ශුද්ධ ආයෝජන ප්‍රවාහය පමණක් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ ගණනය කොට ඇත. මෙහි අධි හෝ උභය ගණනය වීමක් නොමැත. සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මුදලින් සිදුකළ ආයෝජනයේ වටිනාකම නිවැරදිව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ඇතුළත් කළ යුතුය.
- (උ) සමාගමේ සේවක ප්‍රතිලාභ ආයුගණනය අනුව වර්ෂයට අදාළ පිරිවැය රු. 33,850,464 ක් වුවත් විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයට එය රු. 31,107,591ක් ලෙස දක්වා තිබීමෙන් සමාගමේ ලාභය රු. 2,742,873කින් අධිගණනයවී තිබුණි. 2021 ගිණුම තුළ නිවැරදි කරනු ඇත. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සේවක ප්‍රතිලාභ නිවැරදිව ගැලපීම් සිදු කළ යුතුය.
- (ඌ) වර්ෂයේ ලාභය ගණනය කිරීමේදී වර්ෂයට අදාළ පාරිතෝෂික වියදම වශයෙන් ආයතන වියදම් යටතේ රු. 3,196,501 ක්ද වතු සේවකයින්ගේ පාරිතෝෂික වියදම ලෙස විකුණුම් පිරිවැය යටතේ රු. 27,911,090 ක්ද වශයෙන් මුළු පාරිතෝෂික මෙය ගිණුම් සටහන් අංක 12 විශ්‍රාමික ප්‍රතිලාභ බැඳියාව සටහනේ වර්ෂය තුළ ශුද්ධ විචලනය (වෙන්කිරීමේ අගය) ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ දක්වා ඇති අතර වර්ෂය තුළ ගෙවූ වටිනාකම මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය නිවැරදිව ගැලපිය යුතුය.

වියදම රු. 31,109,591 ක් ගැලපීම් කර තිබුණද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ මෙහෙයුම් ලාභයට රු. 11,463,802 ක් පමණක් නැවත ගලපා තිබුණු බැවින් මෙහෙයුම් කටයුතුවලින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය රු. 19,645,789කින් අවප්‍රමාණය වී තිබුණි.

මුදල් ගලායාමක් ලෙස මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ ගලපා ඇත.

(එ) හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය තුළ ඇතුළත් රු. 81,550,109ක පෙර වර්ෂ ගැලපීමට අදාළ ගණනය කිරීම් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

පෙර වර්ෂයේ වැරදි නිවැරදි කිරීම් වලට අදාළ උපලේඛන විගණනයට භාජනය වූ අතර මින් පෙර මේ සම්බන්ධ හෙළිදරව් කිරීම් ගිණුම් තුළින් සිදු කොට නොමැත. කෙසේ වෙතත් විගණකගේ ඉල්ලීම පරිදි මීට අදාළ හෙළිදරවු කිරීම් 2021 වර්ෂයේ සිට සිදු කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

පෙර වර්ෂ ගැලපීම්වලට අදාළ විස්තරාත්මක තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(ඒ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සමාගම විසින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවට හා ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලයට ගෙවිය යුතු පිළිවෙලින් රු.1,768,749ක හා රු. 1,185,676ක ණය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ වෙනම ඇතුළත් නොකර, ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමේ වතු අතර නිරවුල් නොවූ රු. 20,304,713ක හර ශේෂයෙන් එම අගයන් අඩුකර රු. 17,350,294 ක හර ශේෂයක් ජංගම වගකීම් යටතේ සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු ලෙස දක්වා තිබුණි.

විගණක විසින් සිදු කළ හෙළිදරව් කිරීම් පිළිගනු ලබන අතර දැනට පවතින ජංගම ගිණුම් ශේෂය හැකි තාක් දුරට නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ශේෂයන් වෙනම ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

(ඔ) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට හලාවත වැවිලි සමාගම වෙත ගෙවිය යුතු පොලිය රු. 16,319,452 ක් වුවද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එය රු. 15,686,097 ක් ලෙස දක්වා තිබුණු බැවින් ගෙවිය යුතු පොලිය රු. 633,355කින් අඩුවෙන් ගිණුම්ගතකර තිබුණි.

2021 වර්ෂයේ නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගෙවිය යුතු පොලිය නිවැරදිව දැක්විය යුතුය.

(ඕ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට අභ්‍යන්තර හා බාහිර පාර්ශවයන් විසින් සමාගමට එරෙහිව නඩු 24ක් පවරා තිබුණු අතර 2020 වර්ෂයේදී නීති ගාස්තු ලෙස රු. 1,208,412ක් සමාගම විසින් වියදම්කර තිබුණු නමුත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල නඩු සම්බන්ධයෙන් හෙළිදරව්කර නොතිබුණි.

2021 වර්ෂයේ නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

ආයතනයට එරෙහිව හා ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යන නීති කටයුතු පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කළ යුතුය.

(ක) 1993 ජූලි 23 දිනැති අංක 776/13 දරන ගැසට් නිවේදනය හා 2011 අප්‍රේල් 20 දිනැති අංක 3776, 3778, 3490, 3496, 3488, 3494, 3498, 3486, 3492, 3500 දරන බදු ගිවිසුම් දහය ප්‍රකාරව රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාව විසින් වසර 53 ක් සඳහා පවරා දෙන ලද හෙක්ටයාර් 4,069 ක වතු 10 ක් වෙනුවෙන් 1993 වර්ෂයේ සිට 2023 වර්ෂය දක්වා වසරකට රු. 500 බැගින් ගෙවිය යුතු එකතුව

අදාළ රු. 150,000ක ගෙවිය යුතු බදු මුදල 2024 වසරේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සුදුසු පරිදි ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

බදු ගිවිසුම් ප්‍රකාරව ගෙවීම් කළ යුතු අතර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල වියදම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

රු. 150,000 ක් වූ බදු මුදල 2023 ඔක්තෝබර් 31 වන විටත් ගෙවීම් කර නොතිබුණු අතර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එම වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන කර හෝ නොතිබුණි.

- (ග) 2021 වර්ෂයට අදාළ රු. 2,576,608ක රක්ෂණ වියදම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ රක්ෂණ වෙන්කිරීමේ ගිණුම හර කර පොදු ගාස්තු වියදම් ගිණුම බැර කිරීම තුළින් වර්ෂයේ වියදම් එම ප්‍රමාණයෙන් අවප්‍රමාණය වී තිබුණි.
- 2021 වර්ෂයේ ගිණුම තුළින් නිවැරදි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල කළ රක්ෂණ කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත. ඉදිරියට කළ රක්ෂණ වියදම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.5.4 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම (රු.)	අනුරූපී වාර්තා අනුව වටිනාකම (රු.)	වෙනස	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ස්ථාවර තැන්පතු ශේෂය	83,388,676	82,586,026	802,650	මූල්‍ය ආයෝජන තුළ අඩංගු ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුම් දෙකකට අදාළව වාර්ෂික පොළී අනුපාතිකය ආයෝජනය කිරීමක් සිදුවේ. මෙහි වාර්ෂික කල්පිරීමේ දිනය සෑම වසරකම මැදදී සිදුවන අතර කල්පිරෙන දිනයත් ගිණුම් වර්ෂය අවසාන වන දිනයත් අතර පවතින කාලයට අදාළ ඇස්තමේන්තුගත උපචිත අගය ප්‍රශ්ධනිත කිරීම සමාගමේ සාමාන්‍ය ගිණුම්කරණ පරිචය වී ඇත.	ස්ථාවර තැන්පතු වටිනාකම නිවැරදිව ගත කළ යුතුය.

1.5.5 සංවිධානයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමේ කාරක ප්‍රාග්ධනය රු. 526,165,684 ක සෘණ අගයක් ගෙන තිබුණි. තවද රු. 695,732,930 ක් වූ ජංගම වගකීම් තුළ ගෙවියයුතු සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදල්, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල්, වතු සේවකයන්ගේ අර්ථසාධක අරමුදල් හා පාරිතෝෂික වැනි ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් රු. 438,496,941 ක් විය. එහෙත්	2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමේ මුළු ජංගම වත්කම් ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන 253ක්ද (ආයෝජන වත්කම්ද ඇතුළුව) එදිනට කාරක ප්‍රාග්ධනය සෘණ රුපියල් මිලියන 443 කි. 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට රුපියල් මිලියන 400 ට ආසන්න වටිනාකමක් සහිත වාණිජමය දැව ප්‍රමාණයක් සමාගම සතුව පවතින අතර එම වත්කම් සමාගමේ වන කළමනාකරණ සැලැස්මට අනුකූලව අලෙවි කිරීමෙන් දැනටමත් ගෙවිය යුතු සේවක ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවීම් වාරික වශයෙන් ගෙවීමට කටයුතු කරමින් පවතී. 2022 වසරේ සිට සේවා නියුක්තියන්ගේ භාරකාර අරමුදල් ගෙවීම් නිසියාකාරව සිදුකරන අතර 2023 වසරේ සිට සේවක අර්ථසාධක අරමුදල්, වතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල්	සියළුම ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් කඩිනමින් නිරවුල් කිරීමට හා කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන් ප්‍රමාණවත් මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

සමාගම සතු මුළු ජංගම සහ පාරිතෝගික ගෙවීම්ද නොකඩවා සිදුකරමින් පවතී. වත්කම් ප්‍රමාණය රු. 169,567,246 ක් පමණක් විය. මෙවැනි තත්වයක් මත සමාගම පවත්වාගෙන යෑමේ අවිනිශ්චිත තත්වයක් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

වර්තමානයේදී සමාගමේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වල කැපී පෙනෙන ප්‍රගතියක් හා මූල්‍ය තත්වයෙහි සාධනීය වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන අතර ගෙවිය යුතු මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ගෙවීම් වාරික වශයෙන් නිදහස් කිරීම සිදුකරමින් පවතින බැවින්, තව දුරටත් භාණ්ඩාගාරයේ හෝ රජයේ මූල්‍ය සහයක් නොමැතිව සමාගම පවත්වාගෙන යෑමේ හැකියාවක් ලැබී ඇත.

1.5.6 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල (රු.)	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) නිදහස් දේපළ පිරියත හා උපකරණ	51,784,377	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය	විවිධ අයිතමයන් යටතේ වාර්ෂික පදනමින් හා වතු පදනමින් එකතු කළ වත්කම් වලට අදාළ අගයන් ඇතුළත් ලේඛනයක් යාවත්කාලීනව පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. එම ලේඛනය පදනම් කොට ගෙන වත්කම් අත්පත්කරගැනීම්, ඉවත් කිරීම් සහ ක්‍ෂය වීම් ගණනය කිරීම සිදු කරනු ලැබේ. ඓතිහාසික පිරිවැය පදනම්ව ගිණුම් තැබීම සිදු කරන අතර සංයුක්ත වත්කම් ලේඛනයක් සකස් කිරීම සිදු කර නොමැත.	සියළුම ජංගම නොවන වත්කම් ඇතුළත් කර ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වා ගත යුතුය.
(ආ) රඳවාගත් බදු	240,705	රඳවාගත් බදු සහතිකපත්	බදු ගණනය කිරීමේදී රඳවා ගත් බදු වලට අදාළ වටිනාකම් ලංකා බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද ස්ථාවර තැන්පතු අලුත් කිරීමේ කාර්යාලිය නිවේදන තුළ සඳහන් කොට ඇත. නිවේදන වල මුල් පිටපත පදනම් කොට ගෙන රඳවා ගැනීමේ බදු ප්‍රමාණයන් ගිණුම් ගත කොට ඇති අතර රඳවා ගත් බදු වලට අදාළ සහතිකපත් සමාගම විසින් ලබාගෙන ඇත. විගණනය සඳහාද ස්ථාවර තැන්පතු අලුත්කිරීමේ නිවේදනයන් ඉදිරිපත් කර ඇත.	රඳවාගත් බදු සහතිකපත් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ තුළ ඇතුළත් ලැබිය යුතු ගිණුම් ශේෂය වූ රු. 90,543,221 තුළ එකතුව රු. 15,655,660ක සාණ ශේෂයක් පැවති අතර ලැබිය යුතු ගිණුම් ශේෂයෙන් රු. 73,959,525ක් එනම් සියයට 82ක් වසර 01කට වැඩි ශේෂයන් විය.	ණයගැතියන් සඳහා හර සටහන් පවත්වා ගැනීමට එක් ගිණුමක්ද බැර සටහන් පවත්වා ගැනීම සඳහා බැර ගිණුමක්ද වශයෙන් ගිණුම් දෙකක් පවත්වාගෙන ගොස් ඇත. ඒ අනුව පවතින ණයගැතියන්ගේ බැර ගිණුම් ශේෂ වල එකතුව මෙසේ ණය ගැතියන් තුළ සාන ශේෂ ලෙස පෙන්වයි.මෙය 2023 වර්ෂයේ නිකුත් කළ මහාභාණ්ඩාගාර වකුලේඛ ප්‍රකාරව 2021 ගිණුම	ණයගැතියන් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතු අතර ලැබිය යුතු ශේෂ අයකර ගැනීම කඩිනමින් කළ යුතුය.

තුළ නිවැරදි කරනු ඇත. රු.මි. 40 කට අදාළ ශේෂ අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මේ වන විට නඩු පවරා ඇති අතර අනෙකුත් ශේෂයන්ද අයකර ගැනීමට අදාළ අවශ්‍ය කටයුතු මේ වන විට සිදු කෙරෙමින් පවතී.

- (ආ) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට වතු ගිණුම් අනුව ලැබිය යුතු (Estate Receivable) රු. 27,774,039ක ශේෂය තුළ සේවකයින් වෙත ගෙවන ලද උත්සව අත්තිකාරම් රු. 9,973,935 ක්ද ඇල්කඩුව වතු යායට එහි සමුපකාර සමිතියෙන් ලැබිය යුතු රු. 3,554,798 ක්ද ඇතුළත් කර තිබුණු නමුත් එම මුදල් මේ දක්වා අයකරගෙන නොතිබුණි.

කම්කරු සේවකයන් සඳහා උත්සව අත්තිකාරම් ලබා දීමේදී අත්තිකාරම් අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් තහවුරු විමකින් පසුව නිකුත් කිරීම සිදු කරණ අතර හිඟ ශේෂයන් බොහොමයක් අයකරගත නොහැකි මට්ටමේ පවතී. මෙම සේවකයන්ගෙන් බොහොමයක් ස්ථිර සේවයේ නියුතු කම්කරුවන් වුවද නොදන්වා සේවයට නොපැමිණීම හේතුවෙන් වැටුපෙන් අයකර ගැනීමට නොහැක. ඔවුන්ට ගෙවීම බැඳියාවක් පවතින පාරිතෝෂිත ගෙවීම් හරහා හිඟ ශේෂයන් අයකර ගැනීමේ හැකියාව පිලිබඳ කටයුතු සිදු කරනු ඇත.

ලැබිය යුතු ශේෂ නිරවුල් කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග නොපමාව ගත යුතුය.
- (ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් රු. 2,724,485 ක කාර්යමණ්ඩල ණයගැති ශේෂය තුළ සේවයෙන් ඉවත්ව ගිය කළමනාකරණ සහකාර නිලධාරීන් දෙදෙනෙකුගෙන් අයවිය යුතු රු. 395,635 ක ශේෂයක්ද ඇතුළත් කර තිබුණු අතර එම ණය අයකරගැනීමට සමාගමට නොහැකිවී තිබුණි.

මෙම සේවක ණය හිඟ ශේෂ සහිත දෙදෙනාගෙන් එක් අයකු විනය කාරණාවක් හේතුවෙන් සේවයෙන් පහ කොට ඇති අතර එම සේවකයා සම්බන්ධයෙන් මේ වන විට කම්කරු උසාවියේ නඩුවක් විභාග වෙමින් පවතී. අනෙක් සේවකයාද හදිසියේ සේවයෙන් ඉල්ලා අස්වූ අතර අදාළ සේවකයන් වෙත ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂිත මුදල් මේ වන තෙක් නිරවුල් කොට නොමැති අතර ආයතනයට අයවිය යුතු ණය මුදල එම පාරිතෝෂිත මුදලින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.

සේවයෙන් ඉවත්වූ නිලධාරීන්ගෙන් අයවිය යුතු ණය ශේෂ නොපමාව අයකරගත යුතුය.
- (ඈ) ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමට වසර 3කට වැඩි කාලයක සිට ලැබිය යුතු රු.11,682,350 ක ණයගැති ශේෂ 23 ක්ද වර්ෂ 1ත් 3ත් අතර වූ රු. 1,342,405 ක ණයගැති ශේෂයන් 06 ක්ද අයකර ගැනීමට සමාගම විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.

මෙම ණයගැති ශේෂයන් සම්බන්ධයෙන් නැවත ඇගයීමක් කොට අයකර ගැනීමේ හැකියාව පරීක්ෂා කොට බලා අයකර ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.

ණයගැති ශේෂයන් අයකර ගැනීමට නොපමාව පියවර ගත යුතුය.
- (ඉ) ඇල්කඩුව සමාගම සතු රත්වත්ත තේ කර්මාන්ත ශාලාව 2008 වර්ෂයේදී බදු පදනමට ලබාගත් පුද්ගලික සමාගමෙන් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු රු. 7,468,900 ක බදු මුදල අයකර ගැනීමට 2023 සැප්තැම්බර් 30 දක්වා සමාගමට නොහැකිවී තිබුණි.

මෙම මුදල් අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් බදු කරුවෙකු එන්තර්වාසි යචා ඇති අතර බදු දුන් දේපලද නැවත අත්පත් කොට ගෙන ඇත. බදු කරු සම්බන්ධයෙන් නීතිමය කටයුත්තක්ද සිදු වෙමින් පවතිනු ඇත.

බදු මුදල අදාළ සමාගමෙන් අයකර ගැනීමට නොපමාව කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රධාන කාර්යාලයේ රු.51,363,382ක වෙළඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂයෙහි අවුරුදු 3 ඉක්ම වූ රු. 32,026,396 ක් වටිනා ණයහිමි ශේෂ 17 ක්, අවුරුදු 1ත් 3ත් අතර රු.11,378,069 ක් වටිනා ණයහිමි ශේෂ 11 ක් හා අවුරුදු 1ට අඩු රු. 3,742,428 ක් වටිනා ණයහිමි ශේෂ 07 ක් පැවතුනද කාලීනව එම ශේෂ නිරවුල් කර නොතිබුණි.</p>	<p>සමාගමේ පවතින මුදල් ප්‍රවාහය තුලින් ගෙවියයුතු ගිණුම් ශේෂ නිරවුල් කිරීමට ප්‍රමාණවත් මුදල් නොමැත. සමාගමේ මුදල් ප්‍රවාහය ස්ථාවර කිරීම සඳහා වැඩසටහන් රැසක් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය පහසුකම් ලද වහාම කාලීන අවශ්‍යතාවය හා නෛතික අවශ්‍යතාවය පදනම් කරගෙන හිඟ ශේෂ නිරවුල් කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරනු ඇත.</p>	<p>දිගුකාලීන ණය ශේෂ නිරවුල් කිරීමට ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>
<p>(ආ) ප්‍රධාන කාර්යාලයේ වෙළඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂයෙහි ඇතුළත් රු. 15,161,975ක ආපසු ගෙවිය යුතු ටෙන්ඩර් තැන්පතු තුළ පිළිවෙලින් වර්ෂ 03 හා වර්ෂ 02 ඉක්මවූ රු. 4,972,890 ක් හා රු. 3,113,468 ක් නිරවුල් කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් සමාගම විසින් ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>සමාගමේ පවතින මුදල් ප්‍රවාහය තුලින් ගෙවියයුතු ගිණුම් ශේෂ නිරවුල් කිරීමට ප්‍රමාණවත් මුදල් නොමැත. සමාගමේ මුදල් ප්‍රවාහය ස්ථාවර කිරීම සඳහා වැඩසටහන් රැසක් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය පහසුකම් ලද වහාම කාලීන අවශ්‍යතාවය හා නෛතික අවශ්‍යතාවය පදනම් කරගෙන හිඟ ශේෂ නිරවුල් කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරනු ඇත.</p>	<p>ආපසු ගෙවිය යුතු ටෙන්ඩර් තැන්පතු නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>
<p>(ඇ) සමාගම විසින් මඩොල්කැලේ තේ කර්මාන්තශාලාව වෙත දලු ලබාදීමේ පොරොන්දුව පිට එම කර්මාන්තශාලාවෙන් ලබාගත් එහෙත් මේ දක්වා නොපියවූ රු. 1,809,675ක අත්තිකාරම් මුදලක් වර්ෂ 3කට වැඩි කාලයක සිට ගෙවිය යුතු තැරැව්කරුවන්ගේ අත්තිකාරම් හා වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂය තුළ ඇතුළත්කර ඉදිරියට ගෙන ගොස් තිබුණි.</p>	<p>එම</p>	<p>නොපියවූ අත්තිකාරම් ශේෂ නිරවුල් කිරීමට ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>
<p>(ඈ) 1994 වර්ෂයේ දී සමාගම විසින් සේවක භාරකාර අරමුදල වෙත අර්ධ වාර්ෂිකව සියයට 7.2ක පොලී අනුපාතයක් යටතේ නිකුත් කරන ලද රු.5,000,000ක් වටිනා ණයකර 2000 වර්ෂයේ ජූනි 15 දින නිදහස් කිරීමට නියමිතව පැවතිය ද, 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් එම ණයකර නිදහස් කර නොතිබුණු අතර අදාළ ණයකර සඳහා 2000 ජූලි 15 දින සිට 2020 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා රු 15,120,000 ක පොලී මුදලක් ද ගෙවිය යුතුව පැවතුණි.</p>	<p>විගණක විසින් සිදු කළ හෙළිදරව් කිරීම සමග එකඟ වනු ඇත.</p>	<p>ණයකර හා අදාළ පොලී ගෙවා නිදහස් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

(ඉ) සමාගම විසින් අවුරුදු 3කින් පියවීම සඳහා වගණක විසින් සිදු කළ හෙළිදරව් කිරීම දිගුකාලීන ණය හා හලාවත වැවිලි සමාගමෙන් ලබාගත් සමග එකඟ වනු ඇත. පොලිය නිරවුල් කිරීමට ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය. රු. 20,000,000 ක ණය මුදල හා රු. 16,319,452 ක පොලිය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා පියවීමට කටයුතු නොකර කෙටිකාලීන ණය ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දක්වා තිබුණි.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1980 අංක 46 දරන සේවා නියුක්තිකයින්ගේ භාර අරමුදල් පනතේ II කොටසේ 16 (1) වගන්තිය, 1958 අංක 15 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනතේ 15 හා 16 වගන්ති, 1983 අංක 12 දරන පාරිතෝෂික ගෙවීම් පනතේ 02 වන කොටසේ 5 (1) වගන්තිය	යොමුගත රෙගුලාසි අනුව වාරික මුදල් ගෙවීමට කටයුතුකර නොතිබුණ බැවින් අධිභාර මුදලද සහිතව සේවා නියුක්තිකයින්ගේ භාර අරමුදලට රු. 20,290,283 ක්ද, සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට රු. 223,580,122 ක්ද හා වතු සේවකයින්ගේ අර්ථසාධක අරමුදලට (ESPS) රු. 7,708,982 ක්ද, ලංකා වැවිලිකරුවන්ගේ අර්ථසාධක අරමුදලට (CPPS) රු. 14,214,362 ක් ද, ගෙවිය යුතුව පැවතුණි. අධිභාර මුදල් සහිතව පාරිතෝෂික මුදල් රු.172,703,192 ක්ද, 2023 අගෝස්තු 31 දක්වා නිරවුල් කර නොතිබුණි.	සමාගම විසින් පැවතී රේඛීය අමාත්‍යාංශ හා මහාභාණ්ඩාගාරය එක්ව හිඟය නිරවුල් කිරීමට විවිධ අවස්ථාවලදී විවිධ ක්‍රම උපයෝගී කරගෙන ඇතත් හිඟය සම්පූර්ණයෙන්ම පියවීමට අපොහොසත් වී ඇත. මෙම ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් නිරවුල් නොකිරීම සම්බන්ධයෙන් සමාගමට එරෙහිව නඩු විභාග සංඛ්‍යාවක් පනවා ඇත. නඩු භරභා ලබා දී ඇති නියෝග යටතේ උසාවිය වෙත වාරිකව මුදල් ගෙවීම සිදු කරන අතර 2022 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සේවක භාරකාර අරමුදල් ගෙවීම ආරම්භ කර ඇති අතර 2023 වර්ෂයේ සිට සේවක අර්ථසාධක අරමුදල්, වතු සේවකයින්ගේ අර්ථසාධක අරමුදල් හා ලංකා වැවිලිකරුවන්ගේ අර්ථසාධක අරමුදල් ගෙවීම නොකඩවා සිදු කරනු ඇත.	ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් නිසි පරිදි නිරවුල් කිරීමට විධිමත් වැඩපිළිවෙලක් සකස් කරගත යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය මු.රෙ. 1645 (අ)	වාහන භාර නිලධාරියා විසින් සෑම වාහනයක් සඳහාම 267 වැනි පොදු ආකෘති පත්‍රය ප්‍රකාරව වාහන ලොග් සටහන් පොතක් නඩත්තුකර එහි නිතිපතා තැබිය යුතු සියලුම සටහන් තැබිය යුතු වුවද සමාගම සතු වාහන 36ක් සම්බන්ධයෙන් ලොග් සටහන් පොත් භාවිතා කර නොතිබුණි.	ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගම සඳහා වාහන භාර නිලධාරියකු පත් කරනු ලැබුයේ 2022.10.05 දින වන අතර මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව ලොග් පොත් පවත්වා ගැනීමක් සිදුකර නොතිබූ අතර වාහන සම්බන්ධයෙන් වන වාර්තා සහ ලේඛන වාහනය අනුයුක්ත කොට ඇති වතුයායන් සහ පාලන අංශය මගින් නඩත්තු කොට ඇත.	සෑම වාහනයක් සඳහාම ලොග් පොත් නඩත්තු කළ යුතුය.

<p>(ඇ) මු.රෙ. 1645 (ආ)</p>	<p>එක් එක් වාහනයේ රියදුරු ලවා 268 වැනි පොදු ආකෘති පත්‍රයේ ප්‍රකාරව දෛනික ධාවන සටහන් තබා ගැනීමට සලස්වා නීතිපතා පරීක්ෂා කිරීමක් සිදුකළ යුතු වුවද එසේ පරීක්ෂා කිරීමක් සිදුකර නොතිබුණි.</p>	<p>වාහන සඳහා ධාවන සටහන් පොත් පවත්වාගෙන යනු ඇත.</p>	<p>රෙගුලාසිය ප්‍රකාරව දෛනික ධාවන සටහන් නීතිපතා පරීක්ෂා කළ යුතුය.</p>
<p>(ඇ) මු.රෙ. 1645 (ඇ)</p>	<p>එක් එක් ගමන් නිමකළ වහාම දෛනික ධාවන සටහනේ ඇතුළත් කළයුතු සියලුම සටහන් ඇතුළත් කිරීමට වාහන රියදුරන් වෙත නියම කිරීමට වාහන භාර නිලධාරියා විසින් වගබලා ගත යුතු වුවද ධාවන සටහන්වල අත්සන් තබා නොතිබුණු අවස්ථා නියැදි විගණන පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය. තවද දෛනික ධාවන සටහන් තුළ ඉන්ධන දෛනිකව තුලනයකළ යුතු වුවත් විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද වාහන සියල්ලෙහි ඉන්ධන තුලනය කිරීම් නිසි පරිදි සිදුකර නොතිබුණි.</p>	<p>වාහන සඳහා ධාවන සටහන් පොත් පවත්වාගෙන යනු ඇත.</p>	<p>රෙගුලාසිය ප්‍රකාරව දෛනික ධාවන සටහන්වල නියමිත නිලධාරීන් අත්සන් කළ යුතු අතර ඉන්ධන තුලනය කිරීමද නිසි පරිදි සිදුකළ යුතුය.</p>
<p>(ඉ) 2016 දෙසැම්බර් 29 දිනැති අංක 30/2016 දරන රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛයේ 3.1 වගන්තිය</p>	<p>සෑම ඉන්ධන පරීක්ෂාවකටම පසු මාස 12 ක කාල සීමාවකින් පසුව හෝ කිලෝමීටර් 25,000 ක දුර ප්‍රමාණයක් ධාවනය කිරීමෙන් පසුව හෝ එන්ජිම සම්බන්ධ ප්‍රධාන අලුත්වැඩියාවකට පසුව හෝ යන කාරණා අතුරින් මුලින්ම යෙදෙන අවස්ථාවට පසුව ඉන්ධන පරීක්ෂාවක් කළයුතු වුවද සමාගමේ වාහන සම්බන්ධයෙන් එවැනි පරීක්ෂාවක් සිදුකර නොතිබුණි.</p>	<p>මෙම පරීක්ෂාව මින් පෙර සිදු කර නොමැත. 2022.10.05 වන දින අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ඇතිව පත්වූ වාහන භාර නිලධාරියා වෙත මෙම කටයුතු කිරීමට පවරා ඇත. එසේම සමාගම සතුව පවතින බොහොමයක් වාහන එහෙත් ඵලදායී ජීවකාලය පසු කොට ඇති උණ ඉන්ධන කාර්යක්ෂමතාවක් සහිත වසර 10 හා 30 ඉක්ම වූ පැරණි වාහන වේ. චක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව සමාගම සතුව පවතින බොහොමයක් වාහන සම්බන්ධයෙන් ප්‍රකාශිත පරීක්ෂණ සිදු කිරීම යථානුරූපී සහ ආර්ථිකමය නොවන බව ආයතනයේ මතය වී ඇත.</p>	<p>සමාගම විසින් භාවිතා කරනු ලබන සියළු වාහන සම්බන්ධයෙන් ඉන්ධන පරීක්ෂාවක් සිදු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

1.8 මුදල් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමේ කොළඹ කාර්යාලය වෙත සුළු මුදල් අග්‍රිමය රු. 50,000 ක් ලබාදී තිබුණු අතර 2020 වර්ෂයේදී සුළු මුදල් ප්‍රතිපූර්ණය නිවැරදිව සිදුකර නොතිබුණු බැවින් එම මුදල ඉක්මවා රු. 100,000 සිට 200,000 දක්වා මුදල් ළඟ තබාගත් අවස්ථා 08ක් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>සුලුමුදල් අග්‍රිමය රු. 50,000 වන අතර එය සුලුමුදල් පාලනය යටතේ ප්‍රතිපූර්ණය කිරීම සිදු කෙරේ. බොහෝ විට මසක් සඳහා අවස්ථා දෙකකදී හෝ තුනකදී අග්‍රිමය ප්‍රතිපූර්ණය කිරීමට සිදුවේ. සෑම අග්‍රිමයක්ම රු. 50,000 කට අඩුවන අතර මාසය අවසානයේදී පොත තුලනය කිරීමේදී අග්‍රිමයේ අගය ඉක්මවා ගිය අගයකට පොත තුලනය කිරීමට සිදුවනු ඇත.</p>	<p>නිසි පරිදි සුළු මුදල් අග්‍රිමය ප්‍රතිපූර්ණය කිරීම තුළින් අග්‍රිමය නිරවුල් කරගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

1.9 බදු රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් බදු පනතේ 126 වගන්තිය ප්‍රකාරව එළඹෙන වර්ෂයේ නොවැම්බර් 30 දින හෝ ඊට පෙර ආදායම් බදු වගකීමක් නොමැති වුවත්, අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් කර බදු වාර්තාව දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට භාර දිය යුතු වුවද 2020 තක්සේරු වර්ෂයට අදාළ 2020/2021 ආදායම් බදු වාර්තාව 2023 ජූනි 30 දින වන විටත් දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>බදු පනත ප්‍රකාරව කටයුතු සිදු කරනු ඇත.</p>	<p>බදු වාර්තා ඉදිරිපත් කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් බදු පනතේ 01 වන උපලේඛනයේ 4 (4 'අ') වගන්තිය ප්‍රකාරව සමාගමක ආයෝජන වත්කම්හි පොලිය සඳහා බදු සියයට 10ක් ලෙස ගණනය කළයුතු වුවද ආයෝජන පොලී සඳහා සියයට 14ක බදු වගකීමක් හඳුනාගෙන තිබුණි.</p>	<p>පනත ප්‍රකාරව ආයෝජන ආදායම්ද ව්‍යාපාරික කටයුත්ත තුළ පැවති විවලය ප්‍රභවයක් ලෙස හඳුනාගෙන සාමාන්‍ය අනුක්‍රමයන් යටතේ බදු ගණනය කිරීම ආරම්භ කොට ඇත.</p>	<p>පනත ප්‍රකාරව ආයෝජන පොලී සඳහා සියයට 10ක බදු ගණනය කළ යුතුය.</p>

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.40,188,837ක ලාභයක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පාඩුව රු.60,526,270 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.100,715,107ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. පසුගිය වර්ෂය හා සැසඳීමේදී නේ දල, රබර් හා පොල් විකුණුම් ආදායම පිළිවෙලින් රු. 19,794,524 කින්, රු. 7,347,612 කින් හා රු. 11,226,607 කින් වැඩිවීමත් නේ දල සඳහා වූ විකුණුම් පිරිවැය රු. 77,083,447 කින් අඩුවීමත් මෙම වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය
3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාගමේ වතු 06 ක ඇස්තමේන්තුගත තේ දලු ඵලදාව සහ සත්‍ය තේ දලු ඵලදාව පිළිබඳ පරීක්ෂාවේදී 2020 වර්ෂයේ සත්‍ය තේ ඵලදාව ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 29 සිට සියයට 38 දක්වා පරාසයකින් පහත බැස තිබුණු අතර 2019 වර්ෂය හා සාපේක්ෂව 2020 වර්ෂයේ සත්‍ය තේ ඵලදාව කිලෝග්‍රෑම් 159,615 කින් අඩු වී තිබුණි. තේ වගාවේ වයස් විශ්ලේෂණය අනුව බීජ තේ වගාව පුර්ණ වශයෙන්ම වසර 75 ඉක්මවා තිබුණු අතර රිකිලි තේ වගාවෙන් සියයට 63ක්ම අවුරුදු 50 ඉක්මවා තිබුණි. ඉහළ ඵලදායීතාවක් සහිත අවුරුදු 7ත් 35ත් අතර වයසැති තේ වගා ප්‍රතිශතය සියයට 7කි.</p>	<p>2020 වසරේ ඇස්තමේන්තු කරන ලද පොහොර ප්‍රමාණය වට 02ක් සඳහා කිලෝ 165,024ක් වුවද ක්ෂේත්‍ර ගත කරන ලද්දේ කිලෝ 55,008 ක් පමණි. තේ වගාව සඳහා නිර්දේශිත රසායනික පොහොර නියමානුකූලව නොදැමීම හා 2020 වසරේ අඩු වාර්ෂික වර්ෂා පතනයක් පැවතීම තේ අස්වැන්න අඩුවීම කෙරෙහි බලපා ඇත. දැනට පවතින සියයට 63ක් පමණ වූ බීජ තේ වගාව ගලවා ඉවත්කොට නැවත ප්‍රතිසම්පාදනය සඳහා සුදුසුම කාලය එළඹ ඇතත් සමාගමේ පවතින කාරක ප්‍රාග්ධන හිඟය හේතුවෙන් නව තේ වගා ආරම්භ කිරීම අපහසු කරුණක්ව පවතී. 2015 වසරට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ පැවති තේ ගස් ප්‍රමාණය ගස් 753,133කින් පමණ අඩුවී ඇත.</p>	<p>නව වගාවන් ඇති කිරීමට හා නිසි ලෙස පොහොර යෙදීමට කඩිනම් වැඩපිළිවෙලක් යෙදිය යුතුය.</p>
<p>(ආ) සමාගමේ වතුයායන් 04 ක 2020 වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුගත රබර් නිෂ්පාදනය හා සැසඳීමේදී තත්‍ය නිෂ්පාදනය සියයට 16 සිට සියයට 28 දක්වා වූ පරාසයකින් අඩු වී ඇති බව නිරීක්ෂණය වූ අතර සමස්තයක් ලෙස ඇස්තමේන්තුගත නිෂ්පාදනයට වඩා තත්‍ය නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 35,710 කින් අඩුවී තිබුණි. සමාගමේ පවතින රබර් වගාවෙන් සියයට 73ක්ම වසර 60 ඉක්මවූ එනම් ඵලදායී ජීව කාලය ඉක්මවූ වගාවන් වන අතර ඉහළ ඵලදායීතාවයක් ඇති බද්ධ රබර් වගා ප්‍රතිශතය සියයට 27ක් පමණ විය.</p>	<p>සමාගමේ පවතින රබර් වගාවෙන් සියයට 73ක ප්‍රතිශතයක් ඵලදායීතාවය නොමැති ජීවකාලය වසර 60 ඉක්මවූ බීජ රබර් වගාවන්ය. ඵලදායීතාවය සහිත බද්ධ රබර් වගා ප්‍රතිශතය සියයට 27කි. අපේක්ෂිත ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සඳහා සමාගම සතු රබර් ක්ෂේත්‍ර තුළ කාර්යක්ෂම වගා වපසරිය සියයට 27කට සීමා වේ. පොහොර භාවිතය තහනම් වීම, වැසි ආවරණ ස්ථාපිත කිරීමට නොහැකි වීම හා කොරෝනා වසංගතය හේතුවෙන් 2020 වසරේ අයවැයගත ඉලක්ක ලඟා කර ගැනීමට නොහැකි වී ඇත.</p>	<p>ඵලදායීතාවයෙන් වැඩි නව රබර් වගාවන් හා බද්ධ රබර් වගාවන් ඇති කිරීමට හා නිසි ලෙස පොහොර යෙදීමට ඵලදායී වැඩපිළිවෙලක් යෙදීම තුළින් රබර් නිෂ්පාදනය ඉහළ නංවා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.</p>
<p>(ඇ) සමාගමේ වතු යායන් 03 ක 2020 වර්ෂයේ තත්‍ය පොල් ඵලදාව හා ඇස්තමේන්තුගත පොල් ඵලදාව සැසඳීමේදී තත්‍ය පොල් ඵලදාව සියයට 23 සිට සියයට 94 දක්වා අඩුවීමක් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමේ පොල් වගා ව්‍යාප්තියෙන් ප්‍රධානම කොටස මිලිලවාන වතුයායෙන් සම්පූර්ණ කරන අතර සුළු ප්‍රමාණයක් හපුගස්පිටිය හා නාලන්ද වතුයායන් වල ක්‍රියාත්මක වේ. හපුගස්පිටිය හා නාලන්ද වතුයායන් වල පවතින දේශගුණික ස්වභාවයන්, නිර්දේශිත පොහොර ප්‍රමාණයන් නිසි වෙලාවට ක්ෂේත්‍ර ගත නොකිරීම, අධික පිරිවැය හේතුවෙන් සිදු කළ යුතු පාංශු සංරක්ෂණමය කටයුතු සිදු</p>	<p>පාංශු සංරක්ෂණය හා පොහොර භාවිතය සඳහා නිසි වැඩපිළිවෙලක් සකස් කිරීම තුළින් පොල් ඵලදාව ඉහළ නංවා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

නොකිරීම හා සත්ව හානි සිදු වීම අස්වැන්න අඩුවීමට හේතු වී ඇත.

- (ඇ) සමාගමේ වැටුණු පොල් සඳහා පොල් කර්මාන්තයේ සම්මතය සියයට 5ක් වුවත් 2020 වර්ෂයේ සමාගමේ පොල්වතු 03 හි වැටුණු පොල් 248,535 ක් වූ අතර එය 2020 වර්ෂයේ සත්‍ය ඵලදාවෙන් සියයට 30ක් පමණ විය. මිලදාගත වතුයායේ පමණක් වැටුණු පොල් ගෙඩි ප්‍රමාණය 247,071ක් විය.

2020 වසරේ වැටුණු පොල් ප්‍රමාණය වැඩි වීමට හේතුවූ ප්‍රධානතම කාරණය වූයේ මිලදාගත, නාලන්ද යන වතුයායන් වල කොරෝනා වසංගත තත්වය හේතුවෙන් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් පොල් කැඩීමට නොපැමිණීමයි. කෙසේ වෙතත් වැටුණු පොල් සොරා ගැනීමට නොදී හැකිතාක් දුරට ආරක්ෂා කර ගැනීමට වතු කළමනාකාරීත්වය සහ සමාගම විසින් කටයුතු කර ඇත.

පොල් කැඩීම නිසි කාල සීමාව තුළ සිදුකිරීම තුළින් වැටුණු පොල් ප්‍රතිශතය අවම කරගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- (ඉ) 2020 වර්ෂයේදී සමාගමේ කොකෝවා ඵලදාව කිලෝග්‍රෑම් 1,209ක් වූ අතර කොකෝවා සඳහා ඇස්තමේන්තුගත ඵලදාව කිලෝග්‍රෑම් 10,500 ක් විය. ඒ අනුව අපේක්ෂිත කොකෝවා ඵලදාවෙන් 2020 වර්ෂය තුළ ළඟාවිය හැකිව තිබුණේ සියයට 12කට ආසන්න ප්‍රමාණයකට පමණි. 2020 වර්ෂයේදී ගම්මිරිස් අස්වැන්න පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු කිරීමක් හෝ සිදුකර නොතිබුණු අතර එම වර්ෂයේ අස්වැන්න කිලෝග්‍රෑම් 4,184ක් විය.

කොකෝවා ඵලදාව අඩුවීම කෙරෙහි දැඩි ලෙස සත්ව හානි බලපා ඇත. පවතින කොකෝවා වගාවේ ආර්ථික ජීවකාලය ඉක්මගොස් තිබීම, වාණිජ වශයෙන් නඩත්තු නොකිරීම වැනි හේතූන් මතද අස්වැන්න අඩුවීම සිදු වී ඇත.

ගම්මිරිස් වගාවෙන් වාර්ෂිකව ඒකාකාරී ඵලදාවක් නොලැබෙන අතර දේශගුණික තත්වයේ සුළු වෙනසකට ප්‍රතිචාර දක්වමින් අස්වැන්න ලැබීම හෝ නොලැබීම සිදුවේ. ගම්මිරිස් අස්වැන්න ප්‍රධාන කෘෂිකාර්මික බෝගයක් ලෙස ඇස්තමේන්තුගත කරනවා වෙනුවට විවලා ආදායම් ප්‍රභවයක් ලෙස පවත්වා ගැනීමට සමාගම කටයුතු කර ඇත.

වගාවන් නිසි පරිදි නඩත්තු කිරීම හා නව වගාවන් තුළින් ඵලදාව ඉහළ නංවා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- (ඊ) සමාගමේ බණ්ඩාරපොල තේ කර්මාන්ත ශාලාවේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට සිදු කරන ලද භෞතික තොග සත්‍යාපනයේදී වර්ග නොකරන ලද තේ කිලෝ 6,382 ක් පැවතුණු අතර පොත් අනුව එම ශේෂය කිලෝ 5,660.7ක් වූ බැවින් තේ කිලෝ 721.3 ක අතිරික්තයක් විය. ඒ අනුව නිසි පරිදි තොග පාලනයක් සිදු නොවන බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

මාසික තොග ආගණනය සිදු කිරීම සඳහා වතු අධිකාරිවරුන් හට උපදෙස් ලබා දී ඇති අතර වැඩි වීමේ ප්‍රතිශතය සම්මත අගයට වඩා ඉහල අගයක ඇති බව පිළිගත් අතර මේ පිළිබඳව එවකට සිටි වතු අධිකාරිවරයාගෙන්ද කරුණු විමසීමට කටයුතු කර ඇත. ඉහත අතිරික්ත භෞතික තොගය පොත් අගයට එකතු කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

තොග පාලනය විධිමත් කළ යුතුය.
- (උ) බණ්ඩාරපොල වතු යායේ අයිතම වර්ග 04 කට අදාළව රු. 115,275 ක් වූ තොගයක් 2009 වර්ෂයේ සිට පොත්වල පැවතියද එය භෞතිකව නොපවතින අතර අදාළ තොගය පොත්වලින් ලියාහැරීමට සමාගම කටයුතු කර නොතිබුණි.

2009 ට පෙර තේ කර්මාන්තශාලාව ‘Pride Tea’ ආයතනයට පවරන අවස්ථාවේදී පැවති අයිතමයක් වන අතර කර්මාන්තශාලාව නැවත පවරාගන්නා ලද අවස්ථාවේදී මෙම තොග අයිතම සමඟ බාරදී ඇති අතර එම අවස්ථාවේ එම තොග අයිතම පරිහරණය කර හෝ විනාශ වී ඇත. මෙහි වටිනාකම රු. 115,275ක් වන අතර එය 2021 ගිණුම් වර්ෂයේදී ලියා හැරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

භෞතිකව නොපවතින තොග ලියා හැරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 නිෂ්කාර්ය හෝ උන උපයෝජිත දේපල, පිරිසත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගම සතුව තේ කර්මාන්තශාලා 06ක් පවතින අතර පන්සලතැන්න හා සැලගම කර්මාන්තශාලා දීර්ඝකාලීන බදු පදනම මත පුද්ගලික අංශය වෙත ලබාදී තිබුණි. බණ්ඩාරපොල තේ කර්මාන්තශාලාවේ නිෂ්පාදන කටයුතු පමණක් සමාගම විසින් සිදු කරනු ලබන අතර කර්මාන්තශාලා 03ක්ම ක්‍රියාකාරී තත්වයේ නොපවතී. එනම් ඇල්කඩුව හා පිටකන්ද තේ කර්මාන්තශාලා පිළිවෙලින් 1987 හා 2002 වර්ෂයන්හි සිට දීර්ඝකාලීනව වසා දමා තිබුණි. එසේම රත්වත්ත තේ කර්මාන්ත ශාලාව 2008 වර්ෂයේදී බදු දී තිබුණද බදු නොගෙවීම නිසා 2019 ජූලි ගිවිසුම අහෝසි කර තිබුණු අතර විගණන දිනය වන 2023 ජුනි 02 වන විටත් තේ කර්මාන්ත ශාලාවේ නිෂ්පාදන කටයුතු ක්‍රියාත්මක නොවන බවත් කර්මාන්ත ශාලාවේ පවතින යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා උපකරණ නිෂ්කාර්යව පවතින බවත් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>ඇල්කඩුව තේ කර්මාන්තශාලාව යථා තත්වයට පත් කර ගැනීමට නම් අවම වශයෙන් රු.මි.350 කට ආසන්න මුදලක්ද පිටකන්ද තේ කර්මාන්තශාලාව යථා තත්වයට පත්කර ගැනීමට නම් අවම වශයෙන් රු.මි.400 කට ආසන්න මුදලක්ද ආයෝජනය කළ යුතුය. එය ආර්ථිකමය නොවන ආයෝජනයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. පිටකන්ද කර්මාන්තශාලාව ගලවා ඉවත් කිරීමට තීරණය කර ඇති අතර විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදල් වතුයායේ කම්කරුවන්ගේ හිඟ ව්‍යවස්ථාපිත දීමනා නිරවුල් කිරීමට යොදා ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.</p>	<p>නිෂ්කාර්ය වත්කම් නිසි පරිදි උපයෝජනය කළ යුතු අතර දීර්ඝකාලීනව වසා දමා ඇති කර්මාන්තශාලා සම්බන්ධයෙන් විධිමත් පියවරයන් ගත යුතුය.</p>

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමෙහි ප්‍රධාන කාර්යාලයෙහි අනුමත කාර්යමණ්ඩලය 35 ක් වූ අතර තත්‍ය කාර්යමණ්ඩලය 31 කි. මේ අනුව තෘතීයි මට්ටමේ තනතුරු 04 ක පුරප්පාඩු 04 ක් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවතුණි. එසේම වතු කාර්යමණ්ඩලය සඳහා අනුමත කාර්යමණ්ඩලය 116ක් වන අතර තත්‍ය කාර්යමණ්ඩලය 88ක් වූයෙන් 28 දෙනෙකුගේ පුරප්පාඩුවක් නිරීක්ෂණය විය. එය අනුමත කාර්යමණ්ඩලයෙන් සියයට 24ක් වුවද වතු කාර්යසාධනය මත මෙම තනතුරු පිරවීමට හෝ අනුමත කාර්යමණ්ඩලයේ සංශෝධනයක් කර ගැනීමට සමාගම කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>2020 වර්ෂයේදී ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමේ ප්‍රධාන කාර්යාලය මාතලේ ප්‍රදේශයේ ස්ථාපිත කිරීම හේතුවෙන් කොළඹ පිහිටි ප්‍රධාන කාර්යාලයේ නිලධාරීන් මාතලේ කාර්යාලය වෙත මාරු කිරීමේදී ඇතැම් සේවකයන් තම පෞද්ගලික හේතු මත සේවයෙන් ඉවත් වීම හේතුවෙන් සේවක පුරප්පාඩුව ඇති වී ඇත. වතු වල පරිපාලන කටයුතු සහ සුපරීක්ෂණ කටයුතු නිසි පරිදි පවත්වාගෙන යාමට පවතින කාර්යමණ්ඩලය ප්‍රමාණවත් බවට කළමනාකරණය සහතික වී ඇත.</p>	<p>ප්‍රමාණවත් කාර්ය මණ්ඩලයක් සිටින බැවින් අනුමත කාර්යමණ්ඩලය සංශෝධනය කරගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය

මූල්‍ය වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත පාලක මණ්ඩලය අනුමත කරන ලද වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, 2020 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණේ 2023 ජූනි 05 දින වන අතර 2022 දෙසැම්බර් 31 පාලක මණ්ඩලය විසින් ගිණුම් අනුමතකර තිබුණි. කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව මේ දක්වා විගණනයට ඉදිරිපත්කර නොතිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

පාර්ලිමේන්තුවේ කෝප් කමිටුවේ නිර්දේශ මත ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමේ ප්‍රධාන කාර්යාලය මාතලේ ස්ථාපිත කිරීම නිසා සේවක සේවිකාවන් කිහිප දෙනෙකු සේවයෙන් ඉවත්ව ගොස් ඇත. කෙසේ වෙතත් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය සහිතව ගිණුම් අංශයේ මූලික කාර්යන් පවත්වා ගැනීම සඳහා ඊට සරිලන සුදුසුකම් සහිත කාර්යමණ්ඩලයක් බඳවා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව ගිණුම් වාර්තා සැකසීම කාලරාමුව අනුව සිදු කරනු ලබන අතර 2021 හා 2022 වර්ෂවල අවසන් ගිණුම් නියමිත දිනයේදී සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත යොමු කරනු ඇත.

නිර්දේශය

වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තා නියමිත දිනට විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතුය.